

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] nocturna pollutio impediat hominem à sumptione huius
sacramenti? 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

num. Et idem habetur extra de purgationibus 7. cap. ex tuarum. In omnibus enim talibus esse videtur Dei tentatio, unde sine peccato fieri non possunt. Et grauius videretur, si in hoc sacramento, quod est institutum ad remedium salutis, aliquis incurreret iudicium mortis. Unde nullo modo corpus Christi debet dari alicui suspecto de crimine, quasi ad examinationem.

ARTIC. VII.

Utrum nocturna pollutio aliquem impediit à sumptione huius sacramenti?

Ad septimum sic proceditur. Videtur, quod nocturna pollutio non impediit aliquem à sumptione corporis Christi. Nullus enim impeditur à sumptione corporis Christi, nisi propter peccatum. Sed nocturna pollutio accidit sine peccato: dicit enim Aug. 12. sup. Genes. ad lit. Ipsa phantasia, quæ fit in cogitatione sermocinantis, cum expressa fuerit in visione somniantis, vt inter illam & veram coniunctionem corporum non discernatur: cõtinuo mouetur caro, & sequitur quod eum motum sequi solet, cum hoc tam sine peccato fiat, quàm sine peccato à vigilantibus dicitur: quod vt diceretur, proculdubio cogitatum est. Ergo nocturna pollutio non impedit hominem ab eius sacramenti sumptione.

¶ 2. Præterea, Greg. dicit † in epist. ad Augustinũ episcopum Anglorum, Si quis sua coniuge non cupidine voluptatis captus, sed tantum procreandorum liberorum gratia vitur, ille profecto siue de ingressu Ecclesiæ, siue de sumendo corporis Dominici mysterio, suo est iudicio relinquendus: quia prohiberi à nobis non debet accipere, qui in igne positus, nescit ardere. Ex quo patet quod carnalis pollutio etiam vigilantis, si fit sine peccato, non prohibet hominem à sumptione corporis Christi. Multo igitur minus prohibet nocturna pollutio dormientis.

¶ 3. Præterea, Nocturna pollutio videtur solam immundiciam corporalem habere. Sed aliæ im-

In Decr. li. 5. tit. 34 cap. 8. Ex tuarum.

484

2. 2. q. 154. a. 5. q. 4. d. 9. ar. 4. q. 2. q. ver. 9. 28. ar. 3. ad 6. * li. 12. c. 15. 7. me. tom. 3.

in fin lib. 12 regi. str ad 10 interrogacionem. Aug. c. 10. no longe a f. & habetur 33. q. 5. c. 7. post me.

*loco nunc
dicto pa-
rum ante
me. c. 10.*

munditiæ corporales, quæ secundum legem impedi-
ebant ab ingressu Sanctoꝝum, in noua lege non impe-
diunt à sumptione huius sacramenti: sicut de mu-
liere pariente, vel menstruata, vel fluxum sanguinis
pariente, scribit beatus Gregor. * Augustino Anglo-
rum episcopo. Ergo videtur, quod neque etiam no-
cturna pollutio impediat hominem à sumptione hu-
ius sacramenti.

¶ 4 Præterea, Peccatum veniale non impedit ho-
minem à sumptione huius sacramenti, sed nec etiam
peccatum mortale post pœnitentiam. Sed dato
quod nocturna pollutio prouenerit ex aliquo pecca-
to præcedenti (siue crapulæ, siue turpium cogitatio-
num), plerumque tale peccatum est veniale: & si
aliquando sit mortale, potest contingere quod de
mane pœnitet, & peccatum suum confitetur. Ergo
videtur, quod non debeat impediri à sumptione hu-
ius sacramenti.

¶ 5 Præterea, Grauius peccatum est homici-
dij, quàm fornicationis. Sed si aliquis de nocte
somnia se homicidium perpetrare, aut furtum, aut
quodcumque aliud peccatum, non propter hoc im-
peditur à sumptione corporis Christi. Ergo videtur,
quod multo minus fornicatio somniata cum pollu-
tione subsequente, impediat à sumptione huius sa-
cramenti.

SED contra est, quod Leuitic. 15. dicitur, Vir,
de quo egreditur semen coitus, immundus erit vs-
que ad vesperum. Sed immundis non patet aditus
ad sacramenta. Ergo videtur, quod propter pollu-
tionem nocturnam aliquis impediatur à sumptio-
ne huius sacramenti, quod est maximum sacra-
mentum.

RESPONDEO dicendum, quod circa pol-
lutionem nocturnam duo possunt considerari. Vnum
quidem, ratione cuius ex necessitate impedit homi-
nem à sumptione huius sacramenti. Aliud autem, ra-
tione cuius non ex necessitate impedit hominem ab

huiusmodi sacramenti perceptione, sed ex quadam congruentia. Ex necessitate quidem impedit hominem ab huius sacramenti perceptione solum peccatum mortale. Et quamuis nocturna ipsa pollutio secundum se considerata, peccatum mortale esse non possit: nihilominus tamen ratione suæ causæ quandoque habet peccatum mortale annexum. Et idem consideranda est causa pollutionis nocturnæ. Quandoque enim provenit à causa extrinseca spiritali, scilicet ex dæmonum illusione: qui sicut in prima parte habitum est*, phantasmata commovere possunt, ex quorum apparitione pollutio interdum subsequitur. Quandoque vero provenit pollutio ex causa intrinseca spiritali, scilicet ex præcedentibus cogitationibus. Aliquando autem ex causa intrinseca corporali, vel ex superfluitate siue debilitate naturæ, siue etiam ex superfluitate cibi vel potus.

9.111. a.
9.

Quælibet autem harum trium causarum potest & sine peccato & cum peccato veniali vel mortali existere. Et si quidem sit sine peccato vel cum peccato veniali, non ex necessitate impedit sumptionem huius sacramenti: ita scilicet, quod homo sumendo sit reus corporis & sanguinis Domini. Si vero sit cum peccato mortali, impedit ex necessitate. Illusio enim dæmonum quandoque provenit ex præcedenti negligentia præparationis ad deuotionem, quæ potest esse & mortale & veniale peccatum. Quandoque vero provenit ex sola nequitia dæmonum, volentium impedire hominem à sumptione huius sacramenti. Unde legitur in collationibus Patrum, quod cum quidam frater pateretur pollutionem semper in festis, in quibus erat communicandum: seniores comperto, quod nulla causa ab ipso præcesserat, decreuerunt quod propter hoc a communione non cessaret; & ita cessauit illusio dæmonum. Similiter etiam præcedentes cogitationes lasciuæ, quandoque possunt esse omnino sine peccato: puta cum aliquis causa lectionis vel disputationis cogitur de

talibus cogitare. Et si hoc sit sine concupiscentia & delectatione, non erunt cogitationes immundæ, sed honestæ: ex quibus tamen pollutio sequi potest, sicut patet ex auctoritate Aug * supra inducta. Quandoque verò præcedentes cogitationes sunt ex concupiscentia & delectatione; & si adfit consensus, erit peccatum mortale: si autem desit, erit veniale. Similiter etiam & causa corporalis quandoque est sine peccato: puta cum est ex infirmitate naturæ. Vnde & quidam etiam in vigilando absque peccato fluxum seminis patiuntur. Vel etiã si fit ex superfluitate naturæ: sicut enim contingit sanguinem fluere absque peccato, ira & semen quod est superfluitas sanguinis, secundum Philosophum *. Quandoque verò est cum peccato: puta cum provenit ex superfluitate cibi vel potus: & hoc etiam potest esse peccatum veniale vel mortale; licet frequentius peccatum mortale accidat circa turpes cogitationes propter facilitatem consensus, quam circa sumptionem cibi & potus. Vnde & Gregorius * scribens Augustino Anglorum episcopo dicit, cessandum esse a communione, quando ex turpibus cogitationibus provenit: non autem quando provenit ex superfluitate cibi vel potus, præsertim si necessitas adfit. Sic igitur ex causa pollutionis considerari potest, utrum nocturna pollutio impediat ex necessitate sumptionem huius sacramenti. Ex quadam verò congruentia impedit quantum ad duo, quorum vnum semper accidit, scilicet quadam scditas corporalis, cum qua propter reuerentiam sacramenti, non decet ad altare accedere (vnde & volentes tangere aliquid sacrum, manus lauant) nisi forte talis immunditia sit perpetua vel diuturna: sicut est lepra, vel fluxus sanguinis, vel aliquid huiusmodi. Aliud autem est euagatio mentis quæ sequitur pollutionem nocturnam, præcipue quando cum turpi imaginatione contingit. Hoc tamen impedimentum, quod ex congruitate provenit, postponi debet propter aliquam necessitatem,

In arg. 1.

*lib. 1. de
gen. ani.
cap. 18. à
me. & c.
19. parũ
à prin.
& loco cit.
in a. 1. &
2 c. 11. &
habetur
33. q. 4. c.
vir cum
propria.*

tatem, puta vt Greg. dicit *, cum fortasse aut festus dies exigat aut exhibere ministerium pro eo quod sacerdos alius deest, ipsa necessitas compellit.

Ad primum ergo dicendum, quod ex necessitate quidem non impeditur homo à sumptione huius sacramenti, nisi propter peccatum mortale: sed ex quadam conuenientia potest homo impediari propter alias causas: sicut dictum est *.

*loco iam
nū: dicto
ad iter-
rog. 11.
Aug. c. 11.*

in co. 27.

in co. 27.

*Refertur
33.9.4.c.
Sciatis.*

*loco cita.
in ar. et
hētur 23
9.4.c. Vir
cum pro-
pria.*

*† in ff. re
gistr. ad
interrog.
a me.*

Ad secundum dicendum, quod coitus coniugalibus si fit sine peccato (puta, si fiat causa prolis generanda, vel causa reddendi debitum) non alia ratione impeditur sumptionem huius sacramenti, nisi sicut dictum est † de pollutione nocturna, quæ accidit sine peccato, scilicet propter immunditiam corporalem & mentis distractionem. Ratione cuius Hieron. † dicit super Matth. Si panes propositionis ab his qui uxores tetigerant comedi non poterant, quanto magis ille panis, qui de cælo descendit, non potest ab his, qui coniugalibus paulo ante habere complexibus, violari atque contingi? non quod nuptias condemnemus, sed quod eo tempore, quo carnes agni manducaturi sumus, vacare a carnalibus operibus debeamus. Sed quia hoc secundum congruitatem, & non secundum necessitatem est intelligendum, Gregorius † dicit, quod talis est suo iudicio relinquendus. Si verò non amor procreandæ sobolis, sed voluptas dominatur in opere (vt ibidem Gregor. subdit) tunc prohiberi debet, ne accedat ad hoc sacramentum.

Ad tertium dicendum, quod sicut Greg. dicit † in epistola supra dicta ad Augustinum Anglorum episcopum, in veteri Testamento aliqui polluti dicebantur figuratim, quod populus nouæ legis spiritua-liter intelligit. Vnde huiusmodi corporales immundities, si sint perpetuæ, vel diuturnæ, non impediunt sumptionem huius sacramenti salutaris, sicut impediabant accessum ad sacramenta figuratim. Si verò cito transcant (sicut immunditia pollutionis nocturne)

ex quadam congruentia impediunt sumptionem huius sacramenti, per illum diem, quo hoc accidit. Unde & Deutero. 23. dicitur, Si fuerit inter vos homo, qui nocturno pollutus sit somnio, egredietur extra castra, & non reuertetur priusquam ad vesperam lauetur aqua.

Ad quartum dicendum, quod licet per contritionem & confessionem auferatur reatus culpæ: non tamen auferitur corporalis immunditia, & distractio mentis ex pollutione consecuta.

Ad quintum dicendum, quod somnium homicidij non inducit corporalem immunditiam, nec etiam tantam distractionem mentis, sicut fornicatio somniata, propter delectationis intentionem. Si tamen somnium homicidij proueniat ex causa, quæ est peccatum, præsertim mortale, impedit à sumptione huius sacramenti, ratione suæ causæ.

ARTIC. VIII.

Vtrum cibus, vel potus præsumptus impediatur sumptionem huius sacramenti?

485

*Inf. a 9.**co. et 2. 2.**9. 174. a.**6. ad 2.**et 4. dis.**8. q. 1. a.**4. q. 1. et**2. et 1.**Cor. 11.**le. 4. co. 4.**In concil.**3. Carth.**can. 29.**et hetur**de cons. di.**1. ca. Sa-**cramenta**a tartis.*

AD octauum sic proceditur. Videtur, quod cibus, vel potus præsumptus non impediatur sumptionem huius sacramenti. Hoc enim sacramentum est à Domino institutum in cœna. Sed Dominus postquam cœnauit, hoc sacramentum discipulis suis tradidit: sicut patet Luc. 22. & primæ Cor. 11. Ergo videtur quod etiam post alios cibos assumptos nos debeamus sumere hoc sacramentum.

¶ 2 Præterea, Primæ Corinth. 11. dicitur, Cum conuenitis ad manducandum, scilicet corpus Domini, inuicem exspectate: si quis autem esurit, domi manducet. Et ita videtur quod postquam aliquis domi manducauerit, possit in Ecclesia corpus Christi manducare.

¶ 3 Præterea, In Concil. Carthag. legitur, & habetur de conse. dist. 1. * Sacramenta altaris non nisi à ieiuniis hominibus celebrentur, excepto vno die anniuersario, quo cœna Domini celebratur. Ergo saltē illa die

ali-